

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Παγκόσμια και Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά

«Ας φανταστούμε την Παλιά Αθήνα!»

Όλγα Κουτσιμπέλη

Φιλοσοφία-Σκοπιμότητα Προγράμματος

Σκοπός των Εργαστηρίων Καλλιέργειας Δεξιοτήτων είναι η καλλιέργεια των λεγόμενων ήπιων δεξιοτήτων (soft skills) στο σύγχρονο σχολείο του 21^{ου} αιώνα και αυτό συνεπάγεται σε γενικές γραμμές καλλιέργεια δεξιοτήτων όπως κριτική σκέψη και δημιουργικότητα, συνεργασία και επικοινωνία, ευελιξία και προσαρμοστικότητα, πρωτοβουλία και οργανωτική ικανότητα, ενσυναίσθηση και κοινωνικές δεξιότητες, επίλυση προβλημάτων κτλ. Θα λέγαμε δηλαδή ότι στην περίπτωση των ήπιων δεξιοτήτων έχουμε ουσιαστικά καλλιέργεια των οριζόντιων και σχετιζόμενων με άλλους δραστηριοτήτων σε αντίθεση με τις κάθετες δεξιότητες των διδακτικών αντικειμένων (μαθήματα), όπως τα γνωρίζουμε έως τώρα από το σχολείο.

Στο σημείο αυτό βρίσκεται και η καινοτομία των ήπιων δεξιοτήτων, επειδή πλέον απαιτούνται δεξιότητες επικοινωνίας και σχετισμού με το ευρύτερο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και μάλιστα με τρόπο κριτικό, δημιουργικό, συνεργατικό και καινοτόμο έτσι που να μπορούμε ως εκπαιδευτικοί και ως μαθητές να εκφραζόμαστε αναπαριστώντας τη γύρω μας πραγματικότητα, αλλά και να παρεμβαίνουμε πάνω σε αυτή προς όφελος όλων, αντιμετωπίζοντας τις σύγχρονες προκλήσεις όπως τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και ηθικά θέματα με τρόπο ισότιμο, δημοκρατικό και δημιουργικό.

Η συγκεκριμένη πρόταση απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες όλων των τάξεων του Γυμνασίου με έμφαση στη γ' γυμνασίου και με ενδεχόμενη προέκταση στη θεματική του επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣΕΠ) και σκοπό έχει την Καλλιέργεια κυρίως των Δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα (4cs), οι οποίες περιλαμβάνουν α) τις Δεξιότητες μάθησης του 21^{ου} αιώνα, δηλαδή την καλλιέργεια της επικοινωνίας και της συνεργασίας, της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας, β) την Ψηφιακή μάθηση του 21^{ου} αιώνα, δηλαδή την Ψηφιακή επικοινωνία, την Ψηφιακή συνεργασία, την Ψηφιακή δημιουργικότητα, την Ψηφιακή κριτική σκέψη, τις συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας και γ) την παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας.

Συγκεκριμένα, σκοπός του προγράμματος είναι να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές/μαθήτριες στο διαχρονικό ζήτημα της διαφύλαξης στοιχείων της παλιάς

Αθήνας ως στοιχείων τοπικής αλλά και παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο στόχος αυτός προτείνεται να υλοποιηθεί κυρίως μέσω της τέχνης και μάλιστα της Φωτογραφίας και των εικαστικών τεχνών γενικότερα.

Σε μεταγενέστερο χρόνο ασφαλώς σκοπός είναι η ενεργοποίηση της ενσυναίσθησης και της κοινωνικής σημασίας της χρήσης των στοιχείων/σημείων της παλιάς Αθήνας διαχρονικά. Ως μελέτη περίπτωσης θα λέγαμε ότι χρησιμοποιούνται εδώ οι μινιατούρες και η κατασκευή της. Με αφορμή την κατασκευή μινιατούρων με θέμα τα περίπτερα της παλιάς Αθήνας προτείνεται στα εργαστήρια του προγράμματος επέκταση σε κάθε αστικό σημείο, αντικείμενο, κτίριο δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης κτλ ώστε να κατασκευαστούν μινιατούρες-σύμβολα της παλιάς Αθήνας και των παλιών γειτονιών της και μάλιστα προτείνεται αυτά να φωτογραφηθούν και να εκτεθούν σε έκθεση στο ευρύ κοινό.

Τα 7 εργαστήρια του προγράμματος διακρίνονται από αυτοτέλεια, επομένως μπορεί να γίνει επιλογή και χρήση ορισμένων μόνο εργαστηρίων, κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού. Η όλη μαθησιακή πορεία είναι ενδεικτική, επομένως δύναται να αλλάξει η θέση εφαρμογής των εργαστηρίων και πάλι κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού. Έμφαση δίνεται σε παιδαγωγικές μεθόδους εφαρμογής και χρήσης των εργαστηρίων, όπως η βιωματική, η ανακαλυπτική, η αισθητηριακή η καλλιτεχνική και η αναστοχαστική μέθοδος/τεχνική. Παράλληλα, η χρήση των γνώσεων ακολουθεί τη δραστηριοκεντρική προσέγγιση (task based learning) σε συνδυασμό με την εκμάθηση μέσω της τέχνης, ενώ η ιστορία της παλιάς Αθήνας προσεγγίζεται βιωματικά και υποκειμενικά μέσω της χρήσης των εικαστικών και ψηφιακών τεχνών και μάλιστα με εφαρμογές στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (κυρίως ασύγχρονη). Επίσης, δίνεται έμφαση στην έκφραση των συναισθημάτων των μαθητών σε ενδεχόμενη απώλεια των στοιχείων και χαρακτηριστικών που συγκροτούν την έννοια της παλιάς Αθήνας. Τέλος, η διαχρονική ματιά στις γειτονιές της παλιάς Αθήνας προσεγγίζεται συγχρονικά, στο τι δηλαδή μπορεί να γίνει σήμερα για την ανάδειξη και υπεράσπιση των ιστορικών/εμβληματικών σημείων της παλιάς Αθήνας.

Σύντομη Περιγραφή των Εργαστηρίων

1. "Ας φανταστούμε την Παλιά Αθήνα!"- Οι μαθητές/μαθήτριες ανακαλούν στη μνήμη και στη φαντασία τους εικόνες της Παλιάς Αθήνας μέσω της χρήσης οπτικοακουστικού ψηφιακού ή φωτογραφικού υλικού και τις συζητούν στο πλαίσιο ελεύθερης συζήτησης του εργαστηρίου.

2. "Η καθημερινότητα στην Παλιά Αθήνα" - Οι μαθητές/μαθήτριες αναζητούν όψεις της καθημερινότητας της Παλιάς Αθήνας εμβαθύνοντας στη χρήση οπτικοακουστικού ψηφιακού ή φωτογραφικού υλικού που χρησιμοποίησαν στο προηγούμενο εργαστήριο.

3. "Βγάζω φωτογραφίες της Παλιάς Αθήνας σήμερα!"- Οι μαθητές/μαθήτριες μέσω επιτόπιας επίσκεψης σε γειτονιές και αξιοθέατα της Παλιάς Αθήνας (Πλάκα, Μοναστηράκι, Θησείο, Κουκάκι, Πετράλωνα κτλ) φωτογραφίζουν τις παλιές όψεις-χρήσεις της πόλης (κτίρια, επαγγέλματα, τρόπος ζωής κτλ) και συγκρίνουν αυτές τις όψεις με τις σύγχρονες μέσω καλλιτεχνικών πρακτικών (πχ κολλάζ φωτογραφιών, εικαστικές αναπαραστάσεις κτλ).

4. "Φτιάχνω μινιατούρες παλιών περιπτέρων" - Οι μαθητές/μαθήτριες με αφορμή τη μελέτη σχετικών ψηφιακών κειμένων και αντίστοιχου πολυμεσικού υλικού δημιουργούν τις δικές τους μινιατούρες παλιών περιπτέρων της Αθήνας και των ανθρώπων της, βιώνοντας με αυτό τον τρόπο συναισθήματα, αντιλήψεις και επαγγελματικές συνειδήσεις παλιότερων εποχών.

5. "Φτιάχνω μινιατούρες παλιών αντικειμένων" - Οι μαθητές/μαθήτριες επεκτείνουν το προηγούμενο εργαστήριο δημιουργώντας μινιατούρες παλιών αντικειμένων όπως επίπλων, κατοικιών και χρηστικών αντικειμένων γενικότερα, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο την κοινωνική ενσυναίσθηση και ευαισθησία τους σε παλιότερες μορφές ζωής.

6. "Η Παλιά Αθήνα σε φωτογραφική έκθεση!" - Οι μαθητές/μαθήτριες εκθέτουν σε φωτογραφική συλλογή την Παλιά Αθήνα όπως τη βίωσαν οι ίδιοι, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο κοινωνούς και άλλα άτομα του ευρύτερου κοινωνικού και τοπικού περιβάλλοντος (φορείς, άλλα σχολεία, δήμοι, συμπράξεις κτλ).

7. "Αναστοχάζομαι τις αλλαγές στα επαγγέλματα!"- Οι μαθητές/μαθήτριες αναστοχάζονται τις αλλαγές των επαγγελμάτων από την Παλιά στη σύγχρονη Αθήνα μέσω της χρήσης του φωτογραφικού και λοιπού υλικού τους και μοιράζονται τις σκέψεις τους αυτές στην ολομέλεια της τάξης τους: Αλήθεια, σε τι έχει αλλάξει ο περιπτεράς του χθες από τον περιπτερά του σήμερα;"

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:2021-2022
Θεματική	2. Φροντίζω το περιβάλλον	Υποθεματική	Παγκόσμια & τοπική κληρονομιά
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Α', Β', Γ' Γυμνασίου (με έμφαση στην Γ' Γυμνασίου)		
Τίτλος	«Ας φανταστούμε την Παλιά Αθήνα!»		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	<p>A) Δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα</p> <p>A1. Δεξιότητες μάθησης του 21^{ου} αιώνα (4cs) (Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, δημιουργικότητα)</p> <p>A2. Ψηφιακή μάθηση του 21^{ου} αιώνα (4cs σε ψηφιακό περιβάλλον) (Ψηφιακή επικοινωνία, Ψηφιακή συνεργασία, Ψηφιακή δημιουργικότητα, Ψηφιακή κριτική σκέψη, συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας)</p> <p>A3. Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας</p>		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Φροντίζω το Περιβάλλον		

Προαπαιτούμενα	Σύνδεση με υπολογιστή, φωτογραφικά και εικαστικά υλικά, καλή διάθεση
-----------------------	--

Εργαστήρια Δεξιότητων

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<ul style="list-style-type: none"> • Να εκφράσουν οι μαθητές/μαθήτριες τις πρώτες ανεπεξέργαστες σκέψεις/συναισθήματα σε ολομέλεια της τάξης με τη μορφή Ιδεοθύελλας. • Να επισκεπτούν οι μαθητές/μαθήτριες ως αφόρμηση και ευκαιρία για έμπνευση μουσεία που αναδεικνύουν τη σημασία της παλιάς μορφής της πόλης των Αθηνών, όπως για παράδειγμα το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών ή το Μουσείο Μπενάκη. • Να καταγράψουν οι μαθητές/μαθήτριες σε φύλλο εργασίες 3-4 εκθέματα που τους εντυπωσίασαν και να επιλέξουν σε ομάδες ένα από αυτά για σχολιασμό. 	<p>Ας φανταστούμε την Παλιά Αθήνα!</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες αναφέρουν προφορικά τις πρώτες λέξεις που τους έρχονται στο μυαλό στο άκουσμα της πρότασης του εργαστηρίου «Ας φανταστούμε την παλιά Αθήνα!» και ο/η εκπαιδευτικός τις καταγράφει στον πίνακα της τάξης σε μορφή Ιδεοθύελλας. • Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται ως αφόρμηση το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών ή το Μουσείο Μπενάκη προκειμένου να πάρουν ιδέες και να εμπνευστούν στα πλαίσια των αναγκών

<ul style="list-style-type: none"> • Να παρακολουθήσουν ένα τουλάχιστον επεισόδιο από σειρά μυθοπλασίας (ΕΡΤ2 «Τα καλύτερά μας χρόνια») σχετικά με παλιότερες εποχές και να είναι ικανοί να εντοπίσουν, να καταγράψουν και να σχολιάσουν σε ομάδες αντικείμενα της εποχής ή συνήθειες των πρωταγωνιστών με κριτικό τρόπο. 		<p>του συγκεκριμένου σεμιναρίου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες καταγράφουν σε φύλλο εργασίας 3-4 εκθέματα των παραπάνω μουσείων που τους εντυπωσίασαν και αφού χωριστούν σε ομάδες επιλέγουν ένα έκθεμα από αυτά προκειμένου να το σχολιάσουν προφορικά στην τάξη τους. • Εναλλακτικά, οι μαθητές/μαθήτριες παρακολουθούν ένα επεισόδιο της σειράς μυθοπλασίας της ΕΡΤ2 «Τα καλύτερά μας χρόνια» και επιλέγουν ένα αντικείμενο των επεισοδίων ή μία συνήθεια των πρωταγωνιστών που να εκφράζει τις παλιότερες εποχές και σε ομάδες καταρτίζουν σχετικό πίνακα αντικειμένων ή συνηθειών τον οποίο και σχολιάζουν προφορικά στην τάξη τους με κριτικό τρόπο.
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Να μελετήσουν οι μαθητές/μαθήτριες έντυπο υλικό που αφορά στην Παλιά Αθήνα, για παράδειγμα στους τουριστικούς οδηγούς. • Να συλλέξουν πληροφορίες για την Παλιά Αθήνα και από άλλες πηγές (έντυπες ή ψηφιακές) και να τα εκθέσουν σε γραπτό κείμενο-οδηγό για τις επόμενες κινήσεις τους. • Να παρακολουθήσουν τηλεοπτική σειρά (προτεινόμενη τηλεοπτική σειρά «Γειτονιές στο πιάτο», Ant1), με στόχο να εστιάσουν και να επιλέξουν μια παλιά γειτονιά στην Αθήνα σε σύνδεση με τα επαγγέλματα των γειτονιών αυτών. • Να οργανώσουν μια συνάντηση με τους επαγγελματίες του κλάδου Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελμάτων (ΠΟΕΣΕ). • Να προβληματιστούν και να μελετήσουν τα προβλήματα ενός επαγγελματικού κλάδου, εδώ της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελμάτων (ΠΟΕΣΕ) και να 	<p>Η καθημερινότητα στην Παλιά Αθήνα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες μελετούν τουριστικούς οδηγούς οι οποίοι συμπεριλαμβάνουν όψεις της παλιάς Αθήνας, για παράδειγμα τουριστικούς οδηγούς του εμπορίου, του δήμου, των επαγγελματικών συλλόγων, των ξενοδοχείων κτλ κρατώντας σημειώσεις σε φύλλο εργασίας. • Στη συνέχεια, σημειώνουν τα κύρια κατά την άποψή τους σημεία, συλλέγουν και άλλες πληροφορίες για αυτά (από άλλες πηγές) και τα εκθέτουν σε γραπτό κείμενο-οδηγό για τις επόμενες κινήσεις τους. • Παρακολουθούν σε ομάδες 2-3 επεισόδια της τηλεοπτικής σειράς «Γειτονιές στο πιάτο» με στόχο κάθε ομάδα να επιλέξει μια παλιά γειτονιά της Αθήνας και να συζητήσει με επαγγελματίες του κλάδου της εστίασης για τα προβλήματα σε σχέση με αυτά τα
---	---	--

<p>ενημερωθούν για τις τρέχουσες εξελίξεις του κλάδου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να καταγράψουν τα θέματα κατά τη γνώμη των επαγγελματιών και να τα αναρτήσουν ψηφιακά στο φόρουμ της ψηφιακής τους τάξης. 		<p>επαγγέλματα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μελετούν την ιστοσελίδα της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελμάτων (ΠΟΕΣΕ) και ενημερώνονται κρατώντας σημειώσεις για τις τρέχουσες εξελίξεις του κλάδου. • Στη συνέχεια, καταγράφουν τα θέματα όπως τα έθιξαν οι επαγγελματίες του κλάδου της εστίασης και τα αναρτούν για συζήτηση στο φόρουμ της ψηφιακής τους τάξης.
<ul style="list-style-type: none"> • Να περιηγηθούν οι μαθητές/μαθήτριες στην Παλιά Αθήνα και να φωτογραφίσουν παλιές γειτονιές της. • Να συγκρίνουν τις δικές τους φωτογραφίες με αντίστοιχες παλιότερες, κατά προτίμηση ασπρόμαυρες. • Να ξαναφωτογραφίσουν παλιές φωτογραφίες της Αθήνας και να τις 'επιδιορθώσουν' ψηφιακά. • Να οργανώσουν μια έκθεση φωτογραφιών για κοινό με τις αποκατεστημένες φωτογραφίες τους. 	<p>Βγάλω φωτογραφίες της Παλιάς Αθήνας σήμερα!</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες να περιηγηθούν παλιές γειτονιές της Αθήνας, για παράδειγμα Κουκάκι, Μοναστηράκι, Πλάκα, Θησείο, Κυψέλη κτλ και να τις φωτογραφίσουν. • Οι μαθητές/μαθήτριες να συγκρίνουν τις δικές τους φωτογραφίες παλιών γειτονιών, κτιρίων, πλατειών, αστικής επίπλωσης κτλ με αντίστοιχες παλιότερες φωτογραφίες, κατά

<ul style="list-style-type: none"> • Να προσκαλέσουν και να συνομιλήσουν με έναν επαγγελματία της φωτογραφίας και να προβληματιστούν για τις δυσκολίες και τις ευκαιρίες που παρουσιάζει το συγκεκριμένο επάγγελμα. 		<p>προτίμηση ασπρόμαυρες κρατώντας σημειώσεις σε φύλλο εργασίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες να ξαναφωτογραφίσουν παλιές φωτογραφίες της Αθήνας που απειλούνται με εξαφάνιση λόγω φθορών και να τις 'επιδιορθώσουν' ψηφιακά. • Οι μαθητές/μαθήτριες να οργανώσουν μια έκθεση φωτογραφιών με τις αποκαταστημένες ψηφιακά φωτογραφίες της Παλιάς Αθήνας. • Εναλλακτικά, οι μαθητές/μαθήτριες θα μπορούσαν να προσκαλέσουν κάποιον/α ειδικό φωτογράφο για να τους δείξει κάποια τεχνικά ζητήματα διαχείρισης των παλιών φωτογραφιών και να συζητήσουν μαζί του θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού.
--	--	---

- Να φτιάξουν μινιατούρες των παλιών περιπτέρων της Αθήνας κατά το πρότυπο των εικόνων που συμπεριλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό υλικό του παρόντος προγράμματος.
- Να συγκρίνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές των φωτογραφιών των παλιών περιπτέρων της Αθήνας και να προσπαθήσουν να τις εξηγήσουν με ιστορικούς, πολιτιστικούς κτλ όρους.
- Να φτιάξουν εικαστικές αναπαραστάσεις των παλιών περιπτέρων της Αθήνας ή εναλλακτικά άλλων εκθεμάτων, κτιρίων, αντικειμένων κτλ που ανήκουν στο ιστορικό παρελθόν της Αθήνας ή και άλλης πόλης/περιοχής.
- Να φωτογραφίσουν τις εικαστικές δημιουργίες τους βιώνοντας ακόμη περισσότερο την χαρά του καλλιτέχνη αλλά και την χαρά της προετοιμασίας μίας ομαδικής έκθεσης για το ευρύ κοινό, για παράδειγμα τους δημότες του δήμου τους ή τους συμμαθητές των όλων σχολείων τους.

**Φτιάχνω
μινιατούρες
παλιών
περιπτέρων!**

- Οι μαθητές/μαθήτριες μελετούν το κείμενο για τις μινιατούρες παλιών περιπτέρων της Αθήνας (κείμενο 2 του εκπαιδευτικού υλικού του παρόντος προγράμματος) κρατώντας σημειώσεις σε φύλλο εργασίας.
- Οι μαθητές/μαθήτριες επεξεργάζονται τις επισυναπτόμενες στο παραπάνω άρθρο φωτογραφίες των παλιών περιπτέρων της Αθήνας, συγκρίνοντας τις ομοιότητες και τις διαφορές τους σε ομάδες.
- Οι μαθητές/μαθήτριες φτιάχνουν εικαστικές δημιουργίες-αναπαραστάσεις των παλιών περιπτέρων της Αθήνας, με υλικά όπως πηλός, γύψος, πλαστελίνη, υλικά κολλάζ, ψηφιδωτά κτλ.
- Οι μαθητές/μαθήτριες φωτογραφίζουν τα παραπάνω δημιουργήματά τους με σκοπό την

<ul style="list-style-type: none"> • Εναλλακτικά, να προβούν σε συγκριτική έκθεση των παρόντων φωτογραφιών με άλλες εκθέσεις που ενδεχομένως πραγματοποίησαν στα πλαίσια του παρόντος προγράμματος δεξιοτήτων ή και άλλων συναφών. • Να γράψουν ένα τεκμηριωμένο ψηφιακό ή έντυπο κείμενο συμπερασματικού ή απολογιστικού χαρακτήρα σχετικά με τις προηγηθείσες εκθέσεις ως ελεύθερα προϊόντα διακίνησης ιδεών. • Να σχολιάσουν τις προτιμήσεις τους και τα αποτελέσματα της δουλειάς τους σε συνεργατικές ψηφιακές αναρτήσεις στις «Συζητήσεις» της ψηφιακής τους τάξης. 		<p>παρουσίασή τους σε ομαδική έκθεση φωτογραφίας των εκθεμάτων τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εναλλακτικά, η παραπάνω παρουσίαση φωτογραφιών μπορεί να γίνει συγκριτικά με προηγούμενες εκθέσεις άλλων εργαστηρίων του παρόντος προγράμματος, για παράδειγμα έκθεση φωτογραφιών της παλιάς Αθήνας. • Από τη σύγκριση των παραπάνω διαφορετικών φωτογραφικών εκθέσεων παράγεται ένα συνολικό κείμενο αποτίμησης των δύο φωτογραφικών δράσεων των μαθητών/μαθητριών και αποτυπώνεται ψηφιακά σε γραπτό λόγο αναρτήσιμο στις «Συζητήσεις» της ψηφιακής τάξης. • Τέλος, οι μαθητές/μαθήτριες σχολιάζουν τις προτιμήσεις τους στις «Συζητήσεις» της τάξης τους. Εναλλακτικά, τια αναρτούν στο content-
--	--	--

		<p>me της e-me ψηφιακής σχολικής τάξης.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Να επεκτείνουν τις ιδέες του προηγούμενου εργαστηρίου, σχετικά με τις μινιατούρες των παλιών περιπτέρων της Αθήνας. Να φανταστούν επίσης πιθανές αναπαραστάσεις χρηστικών αντικειμένων της παλιάς Αθήνας ή άλλων πόλεων/περιοχών. • Να αποδώσουν εικαστικά τις προηγούμενες καλλιτεχνικές εικασίες τους σχετικά με τα χρηστικά αντικείμενα μίας άλλης εποχής. • Να αποδώσουν εικαστικά τις προηγούμενες καλλιτεχνικές εικασίες τους σχετικά με τα επαγγελματικά αντικείμενα μίας άλλης εποχής. • Να αποδώσουν καλλιτεχνικά με τη χρήση διαφορετικών υλικών τα αντικείμενα που φαντάστηκαν. • Να φωτογραφίσουν τις δημιουργίες τους με στόχο τον σχολιασμό ομοιοτήτων και διαφορών σε ομάδες. 	<p>Φτιάχνω μινιατούρες παλιών αντικειμένων!</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες επεκτείνουν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου εργαστηρίου τις ιδέες του εργαστηρίου 4, σχετικά με τις μινιατούρες παλιών περιπτέρων της Αθήνας. Τώρα μπορούν να φανταστούν με αφορμή το κείμενο 3 του εκπαιδευτικού υλικού του παρόντος προγράμματος δεξιοτήτων πιθανές αναπαραστάσεις αντικειμένων της παλιάς Αθήνας ή και άλλων πόλεων/περιοχών, για παράδειγμα καταστημάτων και σπιτιών, χρηστικών αντικειμένων οικιακής χρήσης ή αντικειμένων της αστικής επίπλωσης (παγκάκια σε πλατείες, αγάλματα ή προτομές εποχής, βρύσες, διακοσμητικά κήπων κτλ). • Εναλλακτικά να κάνουν το

		<p>ίδιο (όπως με τα χρηστικά αντικείμενα της παλιάς Αθήνας) με τα επαγγελματικά αντικείμενα-εργαλεία επαγγελματιών της παλιάς Αθήνας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες φτιάχνουν μινιατούρες παλιών αντικειμένων μίας άλλης εποχής με διαφορετικά υλικά. Μία ομάδα αναλαμβάνει για παράδειγμα να φτιάξει ορισμένες μινιατούρες με υφάσματα, άλλη με χαρτιά, άλλη με πηλό/γύψο κτλ. • Στη συνέχεια οι μαθητές/μαθήτριες φωτογραφίζουν τις δημιουργίες τους και τις σχολιάζουν σε ομάδες με σκοπό τον εντοπισμό και την ανάπτυξη τυχόν ομοιοτήτων και διαφορών, προσπαθώντας να τις αιτιολογήσουν.
<ul style="list-style-type: none"> • Να οργανώσουν οι μαθητές/μαθήτριες την προηγούμενη εμπειρία τους από τη χρήση των προηγούμενων εργαστηρίων σε μία επίσκεψη 	<p>Η Παλιά Αθήνα σε φωτογραφική έκθεση!</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες έχοντας όλη την προηγούμενη εμπειρία οργανώνουν μια επίσκεψη στο Μουσείο Σχολικής Ζωής

<p>στο Μουσείο Σχολικής Ζωής του ΕΚΠΑ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνδιοργανώσουν με το Μουσείο Σχολικής Ζωής του ΕΚΠΑ (ή και άλλο μουσείο) έκθεση των δικών τους εικαστικών δημιουργημάτων. 		<p>του ΕΚΠΑ και ξεναγούνται στα εκθέματα της σχολικής ζωής της παλιάς Αθήνας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες προτείνεται να συνδιοργανώσουν με το Μουσείο Σχολικής Ζωής του ΕΚΠΑ έκθεση αντικειμένων που έφτιαξαν οι ίδιοι τα οποία αναπαριστούν τον σχολικό χώρο και ως επαγγελματικό χώρο στοχασμού και μάθησης.
<ul style="list-style-type: none"> • Να αναστοχαστούν οι μαθητές σχετικά με τις αλλαγές χρήσης του χώρου, των κτιρίων, των αντικειμένων κτλ σε ομάδες. • Να συνεργαστούν με τους συμμαθητές τους άλλων συναφών προγραμμάτων δραστηριοτήτων και να συνδιοργανώσουν μία ημερίδα με θέμα την ανάδειξη ζητημάτων πολιτιστικής κληρονομιάς σε σχέση με τα επαγγέλματα. • Να αναστοχαστούν βάσει των επιτόπιων επισκέψεών τους σε επαγγελματικούς χώρους σχετικά με τη βιωσιμότητα συγκεκριμένων επαγγελμάτων. • Να φανταστούν την πιθανή 	<p>Αναστοχάζομαι τις αλλαγές στα επαγγέλματα!</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες να αναστοχαστούν σχετικά με τις αλλαγές χρήσης του χώρου, των κτιρίων, των αντικειμένων κτλ σε κύκλους συζητήσεων στην τάξη τους. • Οι μαθητές/μαθήτριες να συνεργαστούν με τους συμμαθητές τους που πραγματοποίησαν μέρος ή το σύνολο του Προγράμματος δεξιοτήτων για το γυμνάσιο και την Πολιτιστική κληρονομιά με τίτλο «Ο άνθρωπος που ξανάχτισε την Ακρόπολη», με αναφορά στον

<p>ιστορική εξέλιξη των επαγγελματιών και να τη συζητήσουν σε ομάδες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να μοιραστούν τους προβληματισμούς τους με τους συμμαθητές και το ερύτερο κοινό προφορικά, γραπτά ή πολυμεσικά. • Να φανταστούν πιθανές εικαστικές αναπαραστάσεις μελλοντικών επαγγελματικών εργαλείων και να τις συζητήσουν στο πλαίσιο διεξαγωγής εργαστηρίων προγραμμάτων ρομποτικής-STEM με τον/την εκπαιδευτικό τους. 		<p>επιστήμονα Μανόλη Κορρέ και να συνδιοργανώσουν μια ημερίδα με καλεσμένο τον ίδιο και θέμα το έργο του σε σχέση και με τις αλλαγές χρήσης της Ακρόπολης, για παράδειγμα από ναός σε έμβλημα πολιτιστικής κληρονομιάς.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/μαθήτριες να αναστοχαστούν με τη βοήθεια φύλλου παρατήρησης των επιτόπιων επισκέψεών τους σε επαγγελματικούς χώρους τις αλλαγές που έχουν επέλθει χρονικά στα επαγγέλματα. • Οι μαθητές/μαθήτριες να φανταστούν ποιες άλλες αλλαγές είναι πιθανό να συμβούν στην ιστορική εξέλιξη των επαγγελματιών και να προβληματιστούν κατά πόσο οι ίδιοι είναι έτοιμοι για αυτό. • Να μοιραστούν προφορικά, γραπτά ή πολυμεσικά τους προβληματισμούς τους κοινά τους παρουσιάσουν στη σχολική ή και
---	--	---

		<p>εξωσχολική κοινότητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εναλλακτικά, να φανταστούν πιθανές εικαστικές αναπαραστάσεις μελλοντικών επαγγελματικών εργαλείων και να τις συζητήσουν στο πλαίσιο διεξαγωγής εργαστηρίων προγραμμάτων ρομποτικής-STEM.
--	--	---

Εκπαιδευτικό Υλικό

Συνδέσεις

1. Το περίπτερο μετράει μέρες (Lifo, 15-10-2015)
<https://www.lifo.gr/various/periptero-metraei-meres>
2. Τα περίπτερα της Παλιάς Αθήνας έγιναν Μινιατούρες (Lifo, 7-5-2021)
<https://www.lifo.gr/culture/design/ta-periptera-tis-palias-athinas-eginan-miniatoyses>
3. Μια Θεσσαλονικιά φτιάχνει μινιατούρες με τα πιο παράξενα υλικά-Καταστήματα, σπίτια ακόμη και τρόφιμα (Lifo, 12-11-2020)
<https://www.lifo.gr/now/greece/mia-thessalonikia-ftiahnei-miniatoyses-me-ta-pio-paraxena-ylika-katastimata-spitia-akomi>
4. «Γειτονιές στο πιάτο» Ant1
<https://www.antenna.gr/geitoniessstopiato>
5. «Τα καλύτερά μας χρόνια» EPTflix
<https://www.ertflix.gr/category/ellinikes-sires/ta-kalytera-mas-chronia/>

Συνεργασίες-Συνέργειες

1. Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών
<https://athenscitymuseum.gr/>
2. Μουσείο Μπενάκη
<https://www.benaki.org/index.php?lang=el>
3. Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης
<http://www.ekedisy.gr/category/mousio-scholikis-zois-ke-ekpedefsis/>
4. Πανελλήνια Ομοσπονδία Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ)
<https://www.poese.gr/melh/2013-07-24-14-01-50>
5. Σύλλογοι Επαγγελματιών Φωτογράφων (ή άλλων συναφών εικαστικών επαγγελματιών)

Αξιολόγηση Εργαστηρίου

Η αξιολόγηση των εργαστηρίων μπορεί να γίνει ως ετεροαξιολόγηση μεταξύ μαθητών: οι μαθητές/μαθήτριες ανεβάζουν συμπληρωμένα τα Φύλλα Εργασίας των εργαστηρίων στον Τοίχο ή στις Συζητήσεις της e-class και στη συνέχεια συζητούν τα συμπεράσματά τους σε ολομέλεια της τάξης. Επίσης, η αξιολόγηση των εργαστηρίων προτείνεται να διεξαχθεί μέσω της χρήσης portfolio, δηλαδή φακέλου υλικού των μαθητών/μαθητριών στο οποίο θα συμπεριλάβουν όλες τις εργασίες τους, είτε είναι Φύλλα Εργασίας, είτε κολλάζ, φωτογραφίες, ζωγραφιές, εικαστικό υλικό, ψηφιακό υλικό κτλ.

Αναφορικά με τη συνολική αποτίμηση των εργαστηρίων και του προγράμματος γενικότερα προτείνεται είτε στο τέλος των εργαστηρίων είτε στο τέλος του προγράμματος συζήτηση σε ολομέλεια της τάξης/των τάξεων που πραγματοποίησε το συγκεκριμένο σενάριο με σκοπό τον αναστοχασμό πάνω σε αυτό σε σχέση με τους σκοπούς και τους στόχους του, τις προσδοκίες των μαθητών/μαθητριών πριν την έναρξη και μετά τη λήξη των εργαστηρίων, τα αναμενόμενα αποτελέσματα (προϊόντα) της μαθησιακής διαδικασίας, την

προστιθέμενη αξία των συγκεκριμένων μαθησιακών προϊόντων στην όλη μαθησιακή διαδικασία και τη συμβολή τους σε παιδαγωγικές αρχές και αξίες της τάξης/σχολείου όπου πραγματοποιήθηκε το πρόγραμμα.

Οι εκδηλώσεις διάχυσης αφορούν δράσεις ή και συνέργειες μεταξύ της τάξης ή και του σχολείου γενικότερα με πολιτιστικούς οργανισμούς, ιδρύματα, μουσεία ή τοπικούς φορείς πολιτιστικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια των δράσεων του δήμου ή άλλων πολιτιστικών οργανώσεων και δράσεων ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Ενδεικτικά οι προτεινόμενες συνέργειες αφορούν το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, το μουσείο Μπενάκη, το Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης ΕΚΠΑ, την Πανελλήνια Ομοσπονδία Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ) και τους κατά τόπους Συλλόγους Επαγγελματιών Φωτογράφων.

Σημειώσεις: Προαπαιτούμενα

1. χρήση της εκπαιδευτικής πλατφόρμας e-me

<https://e-me.edu.gr/>

2. Χρήση της εκπαιδευτικής πλατφόρμας e-class

<https://eclass.sch.gr/>

Ενδεικτικά Φύλλα Εργασίας των Εργαστηρίων

5 ^ο Εργαστήριο Ενδεικτικό Φύλλο Εργασίας	Τίτλος εργαστηρίου: «Φτιάχνω μινιατούρες παλιών αντικειμένων!» Περιγραφή	Εκπαιδευτικά μέσα εργαστηρίου
Φάση 1. (εισαγωγική)	<ul style="list-style-type: none"> Μελετώ το προηγούμενο υλικό για τις μινιατούρες των παλιών περιπτέρων της Αθήνας αλλά και για άλλα παλιά αντικείμενα, κτίρια κτλ και κρατώ σημειώσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη υλικού Σημειώσεις

<p>Φάση 2.</p>	<p>Κρατώ σημειώσεις για τις εξής θεματικές:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μινιατούρες σπιτιών ➤ Μινιατούρες καταστημάτων ➤ Μινιατούρες κτιρίων ➤ Μινιατούρες επίπλων ➤ Μινιατούρες χρηστικών αντικειμένων οικιακής ή προσωπικής χρήσης ➤ Μινιατούρες αντικειμένων επαγγελματικής χρήσης <p>Στο τέλος, συνθέτω τις σημειώσεις μου σε ενιαίο κείμενο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις • Κείμενο
<p>Φάση 3.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Καταγράφω τις πρώτες λέξεις που μου έρχονται στο μυαλό με την επίσκεψή μου σε μία παλιά γειτονιά της Αθήνας. • Συζητώ σε ολομέλεια της τάξης μου τους κύριους άξονες της προηγούμενης καταγραφής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταιγισμός ιδεών • Προφορική συζήτηση
<p>Φάση 4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Συζητώ σε ομάδες το ζήτημα της χρήσης διαφορετικών υλικών για την κατασκευή μινιατούρων της παλιάς Αθήνας. • Συζητώ σε ολομέλεια της τάξης προτάσεις σχετικά με την καταλληλότητα της χρήσης διαφορετικών υλικών στην ανάδειξη των 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση σε ομάδες (ετεροαξιολόγηση) • Συζήτηση σε ολομέλεια της τάξης

		μινιατούρων της παλιάς Αθήνας.	
Φάση 5.		<ul style="list-style-type: none"> • Επιλέγω σε δυάδες ένα εικαστικό θέμα για τη δημιουργία μινιατούρας επαγγελματικού αντικειμένου ή χώρου/κτιρίου. • Παρουσιάζω προφορικά το θέμα/ιδέα μου στην ολομέλεια της τάξης. • Δημιουργώ φύλλο παρατήρησης των προηγούμενων προφορικών παρουσιάσεων, όπου καταγράφονται τα θετικά στοιχεία κάθε παρουσίασης. • Επιλέγεται μία τελική πρόταση/ιδέα/θέμα προς εικαστική υλοποίηση και δημιουργείται η μινιατούρα του επαγγελματικού αντικειμένου ή χώρου/κτιρίου που προτιμήθηκε από το σύνολο των μαθητών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Προφορική συζήτηση σε δυάδες • Προφορική παρουσίαση (τελικό προϊόν) • Εικαστική παρουσίαση (τελικό προϊόν) • Φύλλο παρατήρησης σε ομάδες (ετεροαξιολόγηση)
7ο Εργαστήριο Ενδεικτικό Φύλλο Εργασίας		Τίτλος εργαστηρίου: «Αναστοχάζομαι τις αλλαγές στα επαγγέλματα!» Περιγραφή	Εκπαιδευτικά μέσα εργαστηρίου
Φάση 1. (εισαγωγική)		<ul style="list-style-type: none"> • Μελετώ σε δυάδες ψηφιακά ή πολυμεσικά τις αλλαγές στα επαγγέλματα με αφορμή 	<ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιακό ή Πολυμεσικό υλικό για τα

		<p>την παρατήρηση παλιών μινιατούρων ή φωτογραφιών τους που αναπαριστούν επαγγέλματα της παλιάς Αθήνας και τις παρουσιάζω προφορικά σε μορφή σύντομης εισαγωγής στο θέμα.</p>	<p>επαγγέλματα της παλιάς Αθήνας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προφορική συζήτηση σε дуάδες
Φάση 2.		<ul style="list-style-type: none"> • Κρατώ σημειώσεις από την προηγούμενη δραστηριότητα. • Στη συνέχεια συντάσσω σε ομάδες τόσα κείμενα όσα και οι ομάδες που έχουν αναλάβει τη μελέτη μιας παλιάς γειτονιάς της Αθήνας. • Τέλος παρουσιάζω σε μορφή powerpoint τα κυριότερα σημεία της ιστορίας της γειτονιάς της παλιάς Αθήνας που επέλεξα σε πολίτες του δήμου μου ή σε επιβάτες αντίστοιχων στάσεων του μετρό στην Αθήνα με στόχο την ευαισθητοποίησή τους σε ιστορικά θέματα διαφύλαξης της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς των γειτονιών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις • Κείμενο • Πολυμεσική προφορική παρουσίαση σε κοινό-επιβάτες μετρό Αθηνών (powerpoint)
Φάση 3.		<ul style="list-style-type: none"> • Φαντάζομαι τις πιθανές ιστορικές αλλαγές στα επαγγέλματα και τοποθετούμαι απέναντι σε αυτές στο πλαίσιο προφορικής συζήτησης στην τάξη μου. • Στη συνέχεια, συνεχίζω την παραπάνω συζήτηση με ψηφιακές αναρτήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταιγισμός ιδεών • Προφορική συζήτηση • Συζήτηση στο φόρουμ της ψηφιακής μου τάξης

		στο φόρουμ της ψηφιακής μου τάξης.	
Φάση 4.		<ul style="list-style-type: none"> • Συζητώ τις παραπάνω εξελίξεις στα επαγγέλματα με αφορμή την επιτόπια επίσκεψη της ομάδας μου σε σχετικό επαγγελματικό χώρο. • Συγκρίνω το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον ορισμένων επαγγελμάτων σε συζήτηση της ολομέλειας της τάξης μου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση σε ομάδες (ετεροαξιολόγηση) • Συζήτηση σε ολομέλεια της τάξης
Φάση 5.		<ul style="list-style-type: none"> • Συζητώ σε δυάδες περισσότερο το προηγούμενο θέμα για τα επαγγέλματα. • Παρουσιάζω σε δυάδες το τελικό προϊόν της εργασίας μου σχετικά με τη βιωσιμότητα ορισμένων επαγγελμάτων. • Παρουσιάζω φανταστικές εικαστικές δημιουργίες σε σχέση με τα επαγγέλματα του μέλλοντος με τη βοήθεια της ρομποτικής ή του STEM και σε συνεργασία με ένα σχετικό εργαστήριο δεξιοτήτων ανάλογου προγράμματος. 	<ul style="list-style-type: none"> • Προφορική συζήτηση σε δυάδες • Προφορική παρουσίαση (τελικό προϊόν) • Εικαστική παρουσίαση (τελικό προϊόν)

Ενδεικτικές Δραστηριότητες για την Περιγραφική Αξιολόγηση

Περιγραφική Αυτοαξιολόγηση	Περιγραφή	Εκπαιδευτικά μέσα
Φάση 1. (εισαγωγική)	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι οι προσδοκίες των μαθητών μου από τα εργαστήρια του προγράμματος με θέμα την παλιά Αθήνα; 	<ul style="list-style-type: none"> • Φύλλο Εργασίας
Φάση 2.	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι οι γνώσεις τους για το θέμα των ιστορικών περιόδων της παλιάς Αθήνας; 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις • Κείμενο
Φάση 3.	<ul style="list-style-type: none"> • Τι έμαθαν από το κάθε εργαστήριο (προστιθέμενη γνώση); 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταιγισμός ιδεών • Προφορική συζήτηση
Φάση 4.	<ul style="list-style-type: none"> • Με ποιους τρόπους έχουν βιώσει οι μαθητές/μαθήτριες τη συμβολή της τέχνης στην ανάδειξη παλαιότερων ιστορικών φάσεων της πόλης; • Με ποιους τρόπους έχει γίνει κατανοητή από τους μαθητές/μαθήτριες η συμβολή διαφόρων επαγγελματιών σε αυτό, για παράδειγμα ποια είναι η συμβολή των φωτογράφων, των εστιατόρων και συναφών καταστημάτων στην ανάδειξη των ιστορικών φάσεων της παλιάς Αθήνας; 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση σε ομάδες (ετεροαξιολόγηση) • Συζήτηση σε ολομέλεια της τάξης
Φάση 5.	<ul style="list-style-type: none"> • Πως φαντάστηκαν οι μαθητές/μαθήτριές μου την εξέλιξη της χρήσης και 	<ul style="list-style-type: none"> • Προφορική συζήτηση σε дуάδες

	<p>αξιοποίησης και άλλων πτυχών της τοπικής πολιτιστικής ιστορίας της Αθήνας ή και άλλων πόλεων/περιοχών (για παράδειγμα τα Παλιά στο Βόλο).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προφορική παρουσίαση (τελικό προϊόν) • Εικαστική παρουσίαση (τελικό προϊόν) • Φύλλο παρατήρησης σε ομάδες (ετεροαξιολόγηση)
--	--	---

Τρόποι Αξιολόγησης

Οι μαθητές/μαθήτριες αξιολογούνται μέσω της χρήσης ανοιχτού φακέλου αξιολόγησης (portfolio), στο οποίο εντάσσονται όλες τους οι εργασίες, είτε αυτές είναι εργασίες του γραπτού λόγου, είτε φωτογραφίες, είτε κολλάζ και άλλων καλλιτεχνικών τεχνικών. Επίσης, αξιολογούνται μέσω της ετεροαξιολόγησης των εργασιών τους από τους συμμαθητές τους μέσω της χρήσης Φύλλου Παρατήρησης της διαδικασίας παρουσίασης των τελικών μαθησιακών προϊόντων σε ολομέλεια της τάξης.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες Περιγραφικής Αυτοαξιολόγησης

Περιγραφική Αυτοαξιολόγηση	Περιγραφή	Εκπαιδευτικά μέσα
Φάση 1. (εισαγωγική)	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι οι προσδοκίες μου από τα εργαστήρια του προγράμματος με θέμα την παλιά Αθήνα; 	<ul style="list-style-type: none"> • Φύλλο Εργασίας
Φάση 2.	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι οι γνώσεις μου για το θέμα της ιστορίας αλλά και της ιστορικής ανάδειξης της παλιάς Αθήνας; • Πώς εμπλουτίστηκαν οι προϋπάρχουσες γνώσεις μου στους παραπάνω τομείς με την ολοκλήρωση του προγράμματος ή 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημειώσεις • Κείμενο

		ορισμένων εργαστηρίων;	
Φάση 3.		<ul style="list-style-type: none"> • Τι έμαθα από το κάθε εργαστήριο χωριστά (προστιθέμενη γνώση); 	<ul style="list-style-type: none"> • Καταιγισμός ιδεών • Προφορική συζήτηση
Φάση 4.		<ul style="list-style-type: none"> • Με ποιους τρόπους έχει συμβάλει η τέχνη της Φωτογραφίας και οι εικαστικές τέχνες γενικότερα στην ανάδειξη της μοναδικότητας της παλιάς Αθήνας, ως στοιχείου τοπικής (αλλά και παγκόσμιας) πολιτιστικής κληρονομιάς; 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση σε ομάδες (ετεροαξιολόγηση) • Συζήτηση σε ολομέλεια της τάξης
Φάση 5.		<ul style="list-style-type: none"> • Πως φαντάζομαι την εξέλιξη της χρήσης και αξιοποίησης περιοχών/γειτονιών/μνημείων της παλιάς Αθήνας (ή και άλλων πόλεων/περιοχών για παράδειγμα τα Παλιά στο Βόλο). • Συγκρίνω σε φύλλο παρατήρησης χαρακτηριστικά επιτόπιων επισκέψεων σε περιοχές/γειτονιές/μνημεία της παλιάς Αθήνας με παλιές περιοχές άλλων πόλεων, για παράδειγμα τα Παλιά στο Βόλο. 	<ul style="list-style-type: none"> • Προφορική συζήτηση σε дуάδες • Προφορική παρουσίαση (τελικό προϊόν) • Εικαστική παρουσίαση (τελικό προϊόν) • Φύλλο παρατήρησης σε ομάδες (ετεροαξιολόγηση)

Περιγραφή Ενδεικτικών Δραστηριοτήτων για το Portfolio των μαθητών/τριών

- Επιλέγω τα δημιουργικότερα φύλλα εργασίας μου και τα εντάσσω στον φάκελο υλικού μου.
- Επιλέγω τις 10 καλύτερες φωτογραφίες της ομάδας μου, όπως δουλεύτηκαν στα σχετικά projects για τις φωτογραφίες της Παλιάς Αθήνας και τις εντάσσω στον φάκελο υλικού μου.
- Δημιουργώ ηχητικό αρχείο των συνεντεύξεων με τους ειδικούς για το θέμα της εικαστικής αναπαράστασης πτυχών της παλιάς Αθήνας (για παράδειγμα τα παλιά περίπτερα) και το συμπεριλαμβάνω στο υλικό του φακέλου μου.
- Επιλέγω τις αντιπροσωπευτικότερες κατά την άποψή μου εικαστικές αναπαραστάσεις των παλιών περιπτέρων της Αθήνας (ή και άλλων κτιρίων, αντικειμένων κλπ) και τις εντάσσω στον φάκελό μου.
- Δημιουργώ την αφίσα της ομάδας μου με θέμα την Παλιά Αθήνα και τις αναπαραστάσεις της και την εντάσσω στον φάκελο όλων των μελών της ομάδας μου.
- Φτιάχνω με την ομάδα μου κολλάζ με εικόνες από τους σταθμούς στην ιστορία της Αθήνας και τις εντάσσω στον φάκελο υλικού όλων των μελών της ομάδας.
- Καταγράφω τις ιδέες μου για τη μελλοντική χρήση και αξιοποίηση της των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς της καθημερινής ζωής σε μορφή σημειώσεων και τις εντάσσω στον φάκελό μου.

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης του προγράμματος

1. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εργαστηρίων δεξιοτήτων εφαρμόστηκε η βιωματική, ανακαλυπτική και αισθητηριακή μέθοδος/τεχνική.
Α. Σωστό
Β. Λάθος
2. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εργαστηρίων δεξιοτήτων η εκμάθηση της γνώσης ακολουθεί τη δραστηριοκεντρική προσέγγιση (task based learning) σε συνδυασμό με την εκμάθηση μέσω της τέχνης (art-based learning).
Α. Σωστό
Β. Λάθος
3. Στο 1^ο εργαστήριο του προγράμματος δεν εφαρμόζεται η τεχνική του καταϊγισμού ιδεών (brainstorming).
Α. Σωστό
Β. Λάθος
4. Στο 2^ο εργαστήριο του προγράμματος οι μαθητές/τριες παρακολουθούν 2-3 επεισόδια της τηλεοπτικής σειράς «Γειτονιές στο πιάτο», με στόχο κάθε ομάδα να επιλέξει μια παλιά γειτονιά της Αθήνας και να συζητήσει με επαγγελματίες του κλάδου της εστίασης για τα προβλήματα σε σχέση με αυτά τα επαγγέλματα.
Α. Σωστό
Β. Λάθος
5. Στο 3^ο εργαστήριο του προγράμματος οι μαθητές/τριες καλούνται να συγκρίνουν τις δικές τους φωτογραφίες παλιών γειτονιών, κτιρίων, πλατειών, αστικής επίπλωσης κτλ με αντίστοιχες παλιότερες φωτογραφίες, κατά προτίμηση ασπρόμαυρες, κρατώντας σημειώσεις σε φύλλο εργασίας.

- A. Σωστό
B. Λάθος
6. Στο 4^ο εργαστήριο του προγράμματος δεν προτείνεται οι μαθητές/μαθήτριες να φτιάξουν εικαστικές δημιουργίες-αναπαραστάσεις των παλιών περιπτέρων της Αθήνας, με υλικά όπως πηλός, γύψος, πλαστελίνη, υλικά κολλάζ, ψηφιδωτά κτλ.
- A. Σωστό
B. Λάθος
7. Στο 5^ο εργαστήριο του προγράμματος προτείνεται οι μαθητές/τριες να φτιάξουν μινιατούρες παλιών αντικειμένων μίας άλλης εποχής με διαφορετικά υλικά. Μία ομάδα αναλαμβάνει για παράδειγμα να φτιάξει ορισμένες μινιατούρες με υφάσματα, άλλη με χαρτιά, άλλη με πηλό/γύψο κτλ.
- A. Σωστό
B. Λάθος
8. Στα εκπαιδευτικά μέσα των ενδεικτικών φύλλων εργασίας των εργαστηρίων του προγράμματος προτείνονται: οι σημειώσεις, η προφορική συζήτηση σε ομάδες, το φύλλο παρατήρησης σε ομάδες και η εικαστική παρουσίαση του τελικού μαθησιακού προϊόντος.
- A. Σωστό
B. Λάθος
9. Στις ενδεικτικές δραστηριότητες περιγραφικής αυτοαξιολόγησης των εργαστηρίων του προγράμματος προτείνεται ο αναστοχασμός σχετικά με την εξέλιξη της χρήσης και αξιοποίησης και άλλων πτυχών της τοπικής

πολιτιστικής ιστορίας της Αθήνας ή και άλλων πόλεων/περιοχών (για παράδειγμα τα Παλιά στο Βόλο).

A. Σωστό

B. Λάθος

10. Στην περιγραφή των ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio των μαθητών/τριών δεν προτείνεται η δημιουργία ηχητικού αρχείου των συνεντεύξεων με τους ειδικούς για το θέμα της εικαστικής αναπαράστασης πτυχών της παλιάς Αθήνας (για παράδειγμα τα παλιά περίπτερα) και η συμπερίληψή του στο υλικό του φακέλου των μαθητών/τριών.

A. Σωστό

B. Λάθος